

RUI
MTE
VOLK

Bijlage 1

Aanpak en totstandkoming omgevingsvisie Bunnik

1. Wat is een omgevingsvisie?

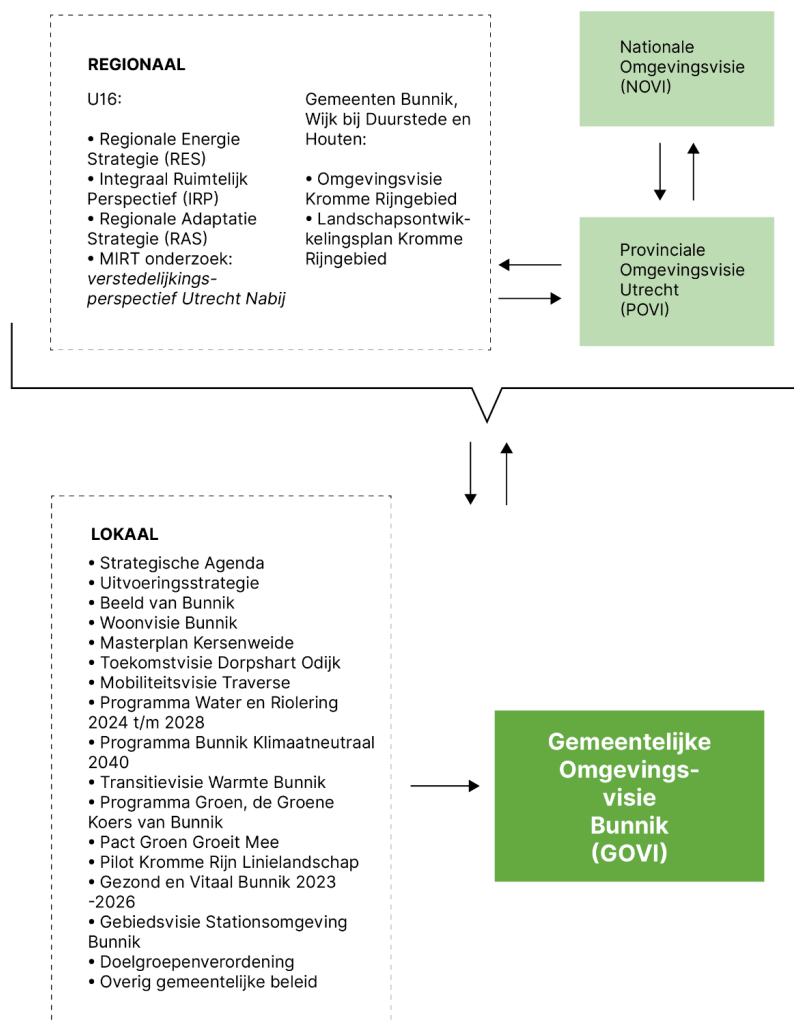
De omgevingsvisie is een beleidsinstrument voor de gemeente, voortkomend uit de Omgevingswet. De Omgevingswet is per 1 januari 2024 in werking getreden en omvat een nieuw stelsel van regelgeving met regels over de fysieke leefomgeving. Dit gaat over onderwerpen zoals de ruimte om ons heen, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Dit stelsel bundelt een groot aantal wetten en regelingen over de fysieke leefomgeving tot één wet. Maar veel belangrijker nog: de wet biedt lokale overheden meer afwegingsruimte in regels en beleid en daarmee meer mogelijkheden om in overleg te gaan over plannen en initiatieven. De omgevingsvisie gaat daarmee over veel verschillende beleidsdomeinen en sectoren en is dus een bredere visie op de leefomgeving dan de huidige structuurvisie.

De Omgevingswet vraagt van gemeenten goed na te denken over de visie op de toekomst. Voor een gedragen visie is een goed samenspel van politiek, bestuur, organisatie en samenleving (waaronder initiatiefnemers en (keten)partners) noodzakelijk. En in het verlengde daarvan over haar rol als beleidsmaker, vergunningverlener, toezichthouder en procesbegeleider. Als er meer afwegingsruimte komt in regels en beleid, wordt het steeds belangrijker om de juiste ambities te formuleren, kaders te stellen en het overleg daarover goed te organiseren. De belangrijkste verandering die de Omgevingswet beoogt, is dan ook een andere manier van werken en de houding die daarbij wordt aangenomen: van een 'nee-tenzij'-houding naar een 'ja-mits'-houding. De omgevingsvisie raakt dus ook een cultuurverandering die gaat over anders dromen, denken, durven en doen. Daarbij hoort dat we ontwikkelingen uitproberen (bijvoorbeeld in pilots) en fouten durven maken.

Niet alleen de gemeente Bunnik stelt een omgevingsvisie op, maar het Rijk, provincies en gemeenten in Nederland zijn wettelijk verplicht om een omgevingsvisie op te stellen. Dus ook het Rijk en de provincie Utrecht hebben een omgevingsvisie opgesteld. De Nationale omgevingsvisie (NOVI) kent vier prioriteiten en 21 'Nationale Belangen' waarmee het Rijk de kwaliteit van de fysieke leefomgeving wil behouden en versterken. De omgevingsvisie van de Provincie Utrecht (POVI) schetst hoe Utrecht het groene, gezonde en slimme middelpunt van Nederland blijft, ook in 2050. Dat is vertaald in ambities op het gebied van een gezonde en veilige leefomgeving, de energietransitie, een klimaatbestendig Utrecht, Utrecht duurzaam en veilig bereikbaar en levendig landschap. Als gemeente Bunnik onderschrijven wij deze ambities en willen we hier - samen met de regio - invulling aan geven.

In de Bunnikse omgevingsvisie staan de lokale ambities voor de gemeente beschreven. Die ambities kennen een regionale, provinciale en nationale context. Als centraal gelegen gemeente zijn er allerlei ontwikkelingen die onze gemeente raken. Ook heeft Bunnik niet overal direct invloed op; regionale, provinciale en nationale projecten en beleidsinzet zijn van invloed op de omgeving en het grondgebied van Bunnik. Onze omgevingsvisie verhoudt zich hiertoe. Ook lokale visies op andere beleidsthema's of overkoepelende visiedocumenten zijn van invloed op het omgevingsbeleid. In het opstellen en uitwerken van de Bunnikse omgevingsvisie wordt rekening gehouden met deze bredere context. Deze (boven)lokale richtlijnen, beleid en wetgeving bepalen gezamenlijk de bewegingsruimte waarbinnen de Bunnikse omgevingsvisie vorm heeft gekregen. Ook is de omgevingsvisie wat betreft de verschillende belangrijke thema's zorgvuldig afgestemd op ander

beleid en vice versa.

Figuur 1 Dit overzicht toont de samenhang van de belangrijkste (beleids)stukken die de inhoud van de omgevingsvisie van Bunnik hebben gevoed.

In de Bunnikse omgevingsvisie geven we aan waar we als gemeente op inzetten en hoe we daar op hoofdlijnen uitvoering aan willen geven. De omgevingsvisie geeft richting en kader aan toekomstige ontwikkelingen, initiatieven en beleid. Daarmee willen we initiatieven - van onze inwoners, van de markt of van onze maatschappelijke partners - inspireren en vroegtijdig in goede banen leiden en om partijen te stimuleren een bijdrage te leveren aan de verschillende opgaven waarvoor we staan en de nieuwe samenwerkingen die we daarbij zoeken.

2. Hoe en met wie maakten we deze omgevingsvisie?

De omgevingsvisie is tot stand gekomen in een participatief proces met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Deze betrokkenheid kreeg vorm door interactieve (on- en offline) ateliers, enquêtes, consultatierondes en goede gesprekken. Via drie fasen (verkennen, verbinden en vertalen) en twee tussenproducten zijn stap voor stap de bouwstenen van de uiteindelijke omgevingsvisie verzameld en verwerkt:

1. Verkennen

De eerste fase, de verkenningsfase, stond in het teken van het in beeld brengen van de Bunnikse kwaliteiten, het duiden van de belangrijkste trends en ontwikkelingen die op ons afkomen, het scherpstellen van de regionale positie van Bunnik en het inventariseren van het huidige beleid. Ook zijn in deze stap aan de hand van zeven thema's de belangrijkste opgaven voor de toekomst van de gemeente Bunnik geformuleerd: wonen en voorzieningen (1), energie en klimaat (2), mobiliteit en bereikbaarheid (3), (circulaire) economie (4), landbouw (5), natuur, recreatie en water (6) en gezondheid (7). De resultaten van deze fase zijn gebundeld in de Atlas Bunnik 2040.

2. Verbinden

De tweede fase was gericht op het duiden van onze ambities richting 2040 en de strategische keuzes waarop we als gemeente willen inzetten. Het resultaat van deze tweede fase is vastgelegd in de hoofdlijnennotitie voor de omgevingsvisie van Bunnik. Deze notitie gaf inhoudelijk richting aan de uiteindelijke omgevingsvisie en vormde de onderlegger voor de uitwerking tot een volledige omgevingsvisie.

3. Vertalen

In de derde en laatste processtap is de uiteindelijke omgevingsvisie opgesteld waarin ook gebiedsgerichte uitwerkingen zijn opgenomen. Daarnaast is uitgewerkt hoe uitvoering wordt gegeven aan de geformuleerde ambities, hoe we onze rol als gemeente zien en op welke wijze we willen samenwerken met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en ketenpartners om tot realisatie van ambities te komen.

Groeiwijzer Bunnik 2040

Om een beter gevoel te krijgen bij mogelijke effecten van de groei-ambities van de gemeente Bunnik heeft in de derde fase een ambtelijke studie plaatsgevonden. Deze studie draagt de naam 'Groeiwijzer Bunnik 2040'. De studie brengt in beeld welke knelpunten optreden bij verschillende groeistappen en welke keuzes je als gemeente zou kunnen maken. Het is nadrukkelijk een gespreksinstrument om het gesprek over de eventuele groei van de gemeente Bunnik te voeden met onderbouwde informatie. De uitkomsten van deze studie zijn in 2024 besproken met college en raad.

Participatie bij totstandkoming Omgevingsvisie Bunnik

De omgevingsvisie daagt ons als gemeente, inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties uit zelf initiatief te nemen en samen te werken aan de leefomgeving van morgen. We hebben daarom met elkaar gezocht naar een verhaal en perspectief waarin partijen zich herkennen en waaraan ze willen werken. Dit hebben we stapsgewijs verkend en gebouwd in een interactief traject waarin zowel inwoners, ondernemers, ketenpartners, ambtenaren en de politiek op gezette tijden konden participeren. Belangrijke momenten in het proces waren:

- **Ateliers 'Blik op Bunnik 2040':** Deze ateliers zijn interactieve werksessies waar inwoners met elkaar, met ondernemers en met ketenpartners in gesprek gingen om inzichten te delen, elkaars kennis en ervaring te benutten, en te reflecteren op denkrichtingen voor de toekomst. De interactieve werksessies waren het zwaartepunt wat betreft participatie in het proces. In totaal zijn vier bijeenkomsten georganiseerd met bewoners waarin we ons hebben laten adviseren over de invulling van de visie. Er is met tientallen bewoners en professionals met veel enthousiasme nagedacht over de toekomst van de gemeente Bunnik en geschaafd aan de opgaven en keuzes. Daarnaast heeft een werkatelier plaatsgevonden met stakeholders en ketenpartners. Ook zijn gericht een aantal aanvullende gesprekken gevoerd met buurgemeenten, de Omgevingsdienst Utrecht (ODRU), Veiligheidsregio Utrecht (VRU) en provincie Utrecht en enkele andere keten- en maatschappelijke partners. Afsluitend is een informatiemarkt georganiseerd. Hier is de concept-omgevingsvisie gepresenteerd en hebben we laatste aandachtspunten en aanscherpingen opgehaald bij de aanwezigen.
- **Raads- en collegesessies:** Gedurende het proces zijn raads- en collegeleden geïnformeerd en actief betrokken. In zowel beeldvormende als oordeelsvormende sessies zijn alle tussenproducten voorgelegd en bediscussieerd. Na de herstart in 2024 zijn het - inmiddels nieuwe - college en de raad in drie sessies meegenomen in de aanvullende opgaven en de daaruit volgende ontwikkelrichtingen en ambities.
- **Ambtelijke werksessies:** In elke fase van het proces hebben ambtenaren van alle relevante disciplines advies gegeven en meegeschreven aan tussenproducten en de uiteindelijke omgevingsvisie.

Dorpsessies Werkhoven

Het dorp Werkhoven heeft het initiatief genomen om een toekomstvisie op te stellen. In dit kader zijn in april en oktober 2024 twee dorpsessies georganiseerd om geluiden, meningen en ideeën voor de toekomst van Werkhoven op te halen. De opbrengst van de Werkhovense dorpsessies diende twee doelen. Enerzijds is de opbrengst gebruikt voor de omgevingsvisie: de gebiedskeuzes voor Werkhoven zijn hiermee aangescherpt en verrijkt. Anderzijds vormt de opbrengst van de dorpsessies een fundament waarmee de Werkhovense initiatiefgroep aan de slag gaat om een toekomstvisie en dorpsagenda op te stellen voor het dorp.

3. Omgevingseffectenscan

Voor deze omgevingsvisie is gedurende het proces een omgevingseffectenscan opgesteld. De verschillende ambities, zoals op het gebied van energietransitie, klimaat, biodiversiteit, duurzame landbouw, mobiliteit, wonen en werken, leggen allemaal hun druk op de beperkt beschikbare (milieu)ruimte in Bunnik. Een omgevingseffectenscan brengt de gevolgen van deze keuzes op het milieu en de omgeving in Bunnik in beeld ten opzichte van de nulsituatie. Zo kan het bestuur en de politiek de belangrijkste milieu-informatie meenemen in de afwegingen, keuzes en besluitvorming van de omgevingsvisie.

We hebben ervoor gekozen om het proces van de omgevingsvisie en de omgevingseffectenscan gelijktijdig op te laten lopen. Op deze manier konden keuzes en ambities in de concept-omgevingsvisie al beoordeeld worden op hun effecten en is de uiteindelijke omgevingsvisie op onderdelen aangescherpt om ongewenste effecten op het milieu en de omgeving van Bunnik te dempen. Het rapport van de omgevingseffectenscan is als bijlage 4 opgenomen.